СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 275. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, вівторок, 25-го листопада 1947. No. 275. JERSEY CITY and NEW YORK, Tuesday, November 25, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ВСЕ ГОРЕ ЕВРОПИ ПОХОДИТЬ ВІД СОВЄТІВ, ТВЕРДИТЬ КОНГРЕСОВА КОМІСІЯ

Вашингтон, 23 листопада. — Вибрана Палатна Комісія для Чужинної Допомоги приписує Росії все нещастя Европи. Вона твердить, що Росія заблокувала ввесь товарообмін між Сходом і Заходом і викликала горе, подібне до горя спричиненого війною.

Комісія складається з вибраних членів палати репрезентантів під проводом конгресмена Крищена А. Гертера, який обіздив літом Европу для прослідження тамошніх відносин. Тому, що внаслідок такого становища Росії Америка мусить постачати своє добро Европі, Комісія вийшла з домаганням, щоб европейські держави, які мають свої колоніяльні посілості, хоч вчасти відплатили Америці за її матеріяли. Відплата полягала б у тому, щоб Америка дістала дозвіл використувати деякі земельні багатства, положені в колоніях. Попри те Комісія домагається права нагороджувати европейських робітників, деякими дарунками, як ось: тютюном, папіросками, взуттям та одягом за їх пильну роботу. Крім цього Комісія радить створити окрему Владу для Чужинної Відбудови під контролею уряду. Наради над приділом $597,000,000 для Австрії, Італії й Франції почалися в сенаті в понеділок. Заповідають, що плян перейде швидко в повнім сенаті після того, як комісія закордонних справ прийняла одноголосно законопроєкт у цій справі.

ПОМЕР РЕДАКТОР МИРОСЛАВ СТЕЧИШИН.

Винипег, Канада. — Минулого вівтірка (18 листопада) вранці — як звідомляє „Новий Шлях" — помер у своїм домі в Віннипегу загальни відомий український діяч-журналіст Мирослав Стечишин, редактор Українського Голосу. Він прожив 64 роки, послідні півтора року важко хворів. Оставив дружину та двох синів і замужну дочку. Покійний прибув у Канаду з Глещави, пов. Теребовля, Західна Україна, в 1902 році. Був піоніром українського організаційного життя та співосновником українських політичних педагогічних, культурно-освітних, допомогових і церковних установ та товариств. На становищі редактора Українського Голосу перебув від 1921. р.

ҐРІН ЗАКИДАЄ МЕКСИКАНЦЕВІ СПІВПРАЦЮ З КОМУНІСТАМИ.

Вашингтон. — Предсідник Американської Федерації Праці Вилйем Ґрін, який веде кампанію за вичищення робітничих юній з комуністичних впливів, вийшов із отвертим закидом проти голови Мексиканської Федерації Праці Льомбарда Толєдана, що він співпрацює з комуністами для очорнення Злучених Держав в середнє — і південно-американських республиках. Толєдано, на думку Ґріна, заманює робітників до своєї Федерації, щоб з них створити пробову групу для поширення комунізму в країнах Латинської Америки. Від себе пробує Ґрін впливати на припинення комуністичної кампанії у такий спосіб, що висилає статочних делегатів Американської Федерації Праці на зїзд Латинської Федерації Праці, який відбувається в Ліма, в республиці Перу, від 10 січня 1948 р. Ґрін є того погляду, що Льомбардо є головним речником Москви в Американській Півкулі.

ДЕВЯТЬ МІЛЬЙОНІВ АКРІВ СВІЖОЇ ЗЕМЛІ.

Вашинґтон. — Секретар рільництва Клинтон П. Андерсон оприлюднив, що в наступному році американські фармері займуть під управу хліборобських продуктів 9,000,000 акрів свіжої землі. Хоч як теперішня плодовита почва потребує спочинку, то й давніша почва буде справлена і разом в 1948 році найдеться під управою 347,000,000 акрів землі. Коли всі пляни здійсняться, то в найближчому році жнива дадуть ще більший збір ніж в 1946 році, який вважається за найвищий осяг в хліборобській продукції

НАЙБІЛЬШИЙ СВІТОВИЙ ЛІТАК XC-99.

Сан Дієго, Каліфорнія, 23 листопада. — Найбільший надземний літак у світі, військовий транспорт XC-99, відбув пробний полет сьогодні в приявності великого здвигу людей. Він вилетів з майдану Линдберга в год. 1.08 сполудня, взявши зі собою 7,000 галонів газоліни. Його швидкість обчислена на 300 миль на годинну, одначе він осягнув лише 220 миль у пробнім полеті. Літак має 182 стіп довжини, його крила простираються на 230 стіп, а його сила обрахована на перевіз 400 вояків.

СТАСЕН ПРОТИ ЕКОНОМІЧНОЇ ЗАГОДИ РОСІЇ.

Ст. Пол, Миин. — —Гаролд Е. Стасен, кандидат на республиканську номінацію на становище президента при найближчих виборах, візвав президента Трумана, щоб він виминав „економічного апізерства" Росії. Стасен отверто зажадав від президента, щоб він застановив дальшу висилку машин і різних машинових приладів до Росії, доки вона не згодиться співділати з Америкою для відбудови Европи.

Закінчилася Панамериканська Українська Конференція в Ню Йорку

Ню Йорк, 22. листопада. — Перша Панамериканська Українська Конференція, що зачалася в Ню Йорку дня 18-го листопада, та в якій взяли участь представники зорганізованого українського громадянства Злучених Держав Америки, Канади, Бразилії, Аргентини, Парагваю і Уругваю, продовжувала свої наради теж в пятницю, 21-го листопада. На порядку цего дня нарад були справи ратунку української культури та її діячів і вкінці інформації про положення української еміграції в Европі, що їх передав висланий на Конференцію в ролі спостерігача представник Українського Координаційного Комітету, інж. Дмитро Андрієвський з Бельгії. Запрошений Конгресовим Комітетом Америки в тих самих цілях представник з Німеччини, голова Центрального Представництва Української Еміграції, п. Василь Мудрий, не міг прибути на час і прислав відповідний привіт. Конференція, заслухавши цілий ряд докладів та основно обговоривши поодинокі справи, винесла цілий ряд важливих рішень, охоплених резолюціями, що будуть у свій час подані до загального відома. Її конкретним вислідом було створення постійного спільного представництва українців згаданих американських країн та його Генерального Секретаріяту з осідком в Ню Йорку. Новому представництву доручено поробити всі можливі заходи для скликання світового Українського Конгресу. Прийнято теж відповідну „Відозву до Українців, громадян країн Північної і Південної Америки, та до вирваних лютим ворогом з Рідної Землі і розкиданих лихою долею по всьому світі Украніських Скитальників". Після чотирьох днів інтензивних нарад Конференцію закінчено в пятницю, дня 21-го листопада, в год. 9:30 ввечорі. Всі матеріяли з Конференції будуть поступово надруковані в українській пресі.

„Хай живе єдність! Хай живе У. П. А!"

МАНІФЕСТАЦІЇ В НЮ ЙОРКУ І ФИЛАДЕЛФІЇ З НАГОДИ ПАНАМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ. ПРОФ. КЛАРЕНС А. МАННІНҐ ГОЛОВНИМ БЕСІДНИКОМ НА МАНІФЕСТАЦІЇ В НЮ ЙОРКУ.

Ню Йорк, 24. листопада. — „Хай живе єдність! Хай живе Українська Повстанська Армія!" — було головним гаслом і моттом двох великих Маніфестацій, що їх влаштував Український Конгресовий Комітет Америки з нагоди Першої Панамериканської Української Конференції, в суботу, дня 22-го листопада, в Ню Йорку та в неділю, 23-го листопада, у Филаделфії. В Ню Йорку Маніфестація відбулася ввечорі в Купер Юніон і тривала біля двох годин. Її відкрив голова УКК, Степан Шумейко, нею проводив касієр цього ж Комітету, Дмитро Галичин, а з промовами виступили: о. д-р Василь Кушнір (Канада), інж. Володимир Коссар (Канада), професор Колумбійського університету і автор „Ди Сторі оф ди Юкрейн", Кларенс А. Маннінґ; о. Микола Іванів, ЧСВВ, (Бразилія); інж. Дмитро Андрієвський (Бельгія); Ілля Горачук (Бразилія); Іван Грегоращук (Арґентина); консуль Андрій Білопольський (Арґентина) та д-р В. Шандор з Карпатської України.

Степан Шумейко, відкриваючи Маніфестацію, насамперед представив приявних делегатів на Панамериканську Українську Конференцію, що зайняли місця на сцені та яких приявні вітали довгими оплесками. Зясувавши коротко перебіг та вислід Конференції, ціллю якої було головно піддержати мирові зусилля американських країн зі Злученими Державами на чолі, та допомогти визвольним змаганням Українського Народу, він говорив: Перша Панамериканська Українська Конференція, одною з цілей якої було створення спільного фронту українців американських країн, є тільки дальшим кроком на шляху до створення одного спільного світового фронту українців та включення його в загальну боротьбу демократичного світу за мир, свободу і справедливість і тим самим за визволення України та українського народу зпід російсько-большевицької тиранії. Бесідник вірить, що такий фронт буде створений і ці цілі будуть досягнені. В дальшому С. Шумейко перечитав листа від сенатора Г. А. Смита з Ню Джерзі, в якому він виявляє своє одушевлення українськими скитальниками, яких він відвідав в одному таборі в Німеччині. Вони за ніщо в світі не вернуться до Совєтів, але пішком підуть у вільну Україну, стверджує сенатор Смит. Зложивши усім подяку за співпрацю в організації Конференції, голова УКК передав дальший провід Маніфестації касієрові УКК та касієрові новоствореного Панамериканського Українського Представництва, Дмитрові Галичинові.

Американські українці вже нераз були свідками великих подій, звязаних з їх почуттям єдности з цілим українським народом — говорив Д. Галичин, перебираючи провід Маніфестації — але ще ніколи такої переломової в нашому житті, за яку треба вважати Першу Панамериканську Українську Конференцію. Він згадав коротко про Перший Український Сойм в тій самій залі в 1915 році, про Маніфестацію 20,000 українців на вулицях Ню Йорку в 1930 році на знак протесту проти вандальської пацифікації Західної Україниназадницькою Польщею, про 25-тисячну українську Маніфестацію в цьомуж місці в 1933 році проти виморювання голодом українського населення большевицькою Москвою, про величавий здвиг 1000 делегатів усіх американських українців у Вашингтоні в 1940 році, коли то в обличчі війни зясовано становище американських українців до їх прибраної Батьківщини — Америки та до „Старого Краю" — України. Але досі ще, виходило б, не було такої важливої події, щоб звела на спільні наради представників українців з усіх американських країн, як це сталося тепер. Бесідник різними цитатами з преси коротко зясував теперішне положення в світі, зокрема положення укранїського народу, що без сумніву переживає найгрізнішу добу своєї історії. Де сягає влада Сталіна, там гасне світло Свободи — говорив бесідник — а від злочинів Кремля кровю спливає українська земля і український нарід. Рятувати Свободу, рятувати Україну — це й було ціллю Конференції. Україна спливає кровю, але її імя щораз більше вибивається на перше місце в боротьбі за свободу, завдяки геройчним подвигам й безсмертних Лицарів з Української Повстанської Армії. Згадка про УПА викликала бурю оплесків, що довго не давали бесідникові прийти до слова. Твердження, що українці на Батьківщині і по всьому світі докладуть усіх зусиль, щоб обєднано і зорганізовано здобути повну волю Україні та добитись повних прав для українського народу, бесідник закінчив свою вступну промову.

Покликаний з черги до слова голова Комітету Українців Канади і предсідник новоствореного спільного Представництва українців американських країн, о д-р Василь Кушнір, висловив насамперед вдячність урядові ЗДА за свою згоду, щоб ця історична Перша Панамериканська Українська Конференція, яка може бути основою світового обєднання українців, відбулася власне в столиці світу, якою являється сьогодні Ню Йорк, як теж подяку УКК за труди, вложені в скликання та організацію цеї Конференції. Всі нації світу напружують свої сили — говорив о. д-р Кушнір — щоб зберегти захитані основи свого життя. Це тим більше мусять робити українці в своєму сьогоднішньому трагічному положенні. Час самих тільки маніфестацій і протестів вже пройшов; сьогодні діяти треба. Дві головні ідеї просвічували представникам українців американських країн в їх спільних нарадах: 1. Якнайбільше розбудувати і скріпити, поширити і поглибити своє громадське життя, та 2. Обєднанти всі свої сили і скерувати їх на допомогу Україні. Ці ідеї будуть нам просвічувати в нашому дальшому житті і праці. Не зважаючи на всі удари, Україна живе, живе насамперед в серцях мільйонів українців на Батьківщині та по всьому світі. Ми всі, весь український нарід, вдержимо Україну при житті своєю працею, своїми трудами і своєю боротьбою та головно своєю єндістю в цій праці і боротьбі. Бесідник вірить, що перемога буде наша, що ще багато

(Докінчення на стор. 4-тій).

ШУМАН СТВОРИВ НОВИЙ УРЯД ФРАНЦІЇ

Париж, 24 листопада. — Після невдалих спроб створити новий уряд Франції, пороблених провідником соціялістів Лєоном Блюмом, президент Оріол доручив це завдання бувшому міністрові в уряді премієра Рамадьє, Робертові Шуманові, з партії Популярних республиканців. Шуман дістав потрібну заяву довіря в парляменті і сьогодні проголосив склад очолюваного ним нового коаліційного уряду, до якого не увійшли ані комуністи, ані прихильники партії ген. де Ґоля. По партійній приналежності в уряді є 7 популярних республиканців, 5 соціялістів і 3 раміністра та один незалежний республиканець. Теку міністра закордонних справ задержав Жорж Бідо, що виїжджає сьогодні на конференцію Ради міністрів закордонних справ чотирьох великодержав до Лондону. Блюм і Рейно не увійшли до нового уряду, першим завданням і пробою якого буде полагодження загрози генерального страйку в країні.

МОЛОТОВ В ЛОНДОНІ.

Лондон, 23 листопада. — Совєтський міністер закордонних справ В. Молотов приїхав сьогодні літаком до Лондону, щоб взяти участь в конференції Ради міністрів чотирьох великодержав в справі Німеччини та Австрії, що має початися у вівторок, 25 листопада. — Американський секретар стейту, ген. Маршал, приїхав вже раніше, а французький міністер закордонних справ має приїхати завтра. В дипломатичних колах західних союзників висловлюють думки, що втеперішньому положенні Совєтський Союз не піде на жодні уступки і свою увагу на конференції зосередить на намаганнях досягнути згоду на створення центрального німецького уряду. Пропозицію західних союзників щодо відкликання окупаційних військ з Німеччини, Совєти вже раніще мали рішучо відкинути.

ЗВЕРНЕННЯ ПАПИ ДО АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ.

Рим, 23 листопада. — В своїх двох зверненнях до американського народу з нагоди недалекого Дня Вдячности та католицького Конгресу в Луізіяні, папа Пій XII. взивав до збільшеної американської допомоги потребуючим в Европі та на Близькому Сході і головно до допомоги сотням тисяч воєнних втікачів.

ВНУТРІШНЬО-ПОЛІТИЧНИЙ ХАОС У ФРАНЦІЇ.

Париж, 23 листопада. — Внутрішньо-політичний хаос у Франції, що призвів до крізи уряду, продовжується. Опановані комуністами робітничі професійні спілки загражують дальшими страйками, що вже охоплюють різні ділянки господарства, головно транспорту та гірництва в північно-східній частині країни. Продовжує існувати загроза генерального страйку, хоча вуглекопи в провінції Лорени рішили вернутися до праці..

МОКВА ФІНАНСУЄ КОМУНІСТИЧНІ БЕЗПОРЯДКИ

Рим, 23 листопада. — Внутрішньо-політичне положення в Італії, викликане страйками та заворушеннями комуністів, продовжує бути напружене та загрожує громадянською війною. Виявляється, що в своїй акції італійська комуністична партія користується фондами сконфіскованого скрабу фашистського диктатора Мусоліні та великими грошевими субсидіями з Москви.

БРИТАНІЯ НА ПЕРЕЛОМІ.

Лондон, 20 листопада. — Місцевий кореспондент Ню Йорк Таймсу почав друкувати серію статей, в яких виказує, що Британія переживає одну з найбільш переломових діб своєї історії. Він твердить, що власне тепер кінчається доба найбільшої величі Британії, що йде назустріч дуже непевному майбутньому.

РУМУНІЯ ВІДКИНУЛА АМЕРИКАНСЬКУ НОТУ.

Букарешт, 23 листопада. — Під час недавного судового процесу проти провідника румунської протикомуністичної опозиції, д-ра Маніу, румунський прокуратор видвигнув цілий ряд обвинувачень проти Америки. закидуючи американським дипломатам встрявання у внутрішні справи Румунії. Американський департамент стейту гостро запротестував проти цих обвинувачень і сьогодні румунський уряд з черги відкинув американську ноту, заявляючи, що пороблені прокуратотором обвинувачення були „доказані" судовим доходженням.

БРИТАНСЬКІ ВОЯКИ НЕ РЕЗИГНУЮТЬ ЗІ СВОЇХ РОСІЙСЬКИХ ЖІНОК.

Лондон, 23 листопада. — Свого часу була набрала великого розголосу справа відмовлення Совєтами виїздових віз двом десяткам совєтських громадянок, що під час війни вийшли замуж за британських вояків. Не помогла навіть інтервенція британського міністра закордонних справ у Сталіна. З приїздом Молотова до Лондону британці знову почали заходи в справі виїзду з Мокви їх жінок.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з понеділка (з англійською Частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA." P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

РОЗІЙШЛИСЯ ДО НОВОЇ ПРАЦІ З НОВИМИ ДУМКАМИ

Тому тиждень витали ми з великою радістю представників зорганізованого українського життя в Канаді, Бразилії, Аргентині, Парагваю та Уругваю, які прибули на вільну землю Вашинґтона на першу Панамериканську Українську Конференцію. Нині прощаємось з ними традиційним українським прощанням: Бувайте здорові!

Думаємо, що всі вони відчули нашу щирість, як ми їх витали, як і відчувають наш сум, коли їх прощаємо. Ні десятки тисяч миль віддалі, ні те, що люди себе ніколи не бачили, живучи в різних країнах, серед різних народів і в різних обставинах, не змінило української душі, ні українського серця, ні українських ідеалів. Всюди є ми одні й ті самі, включно з нашими недомаганнями. Це вони і ми відчули.

Перша Панамериканська Українська Конференція зробила дуже багато, коли мати на увазі злиття душ та умів в справі посилення допомоги визвольним змаганням українського народу. Це була найважніша справа для делегатів. Тому всі вони, яку проблему не обговорювали б і якби в одному чи другому думками не ріжнились, дуже вважали, щоб не сталось щось таке, що могло б ослабити пляновану нову акцію допомоги Україні. В усіх було безнастанно на устах одно й те саме: Мусимо іти одною лавою, мусимо стояти в одному ряді, бо тільки так можемо створити авторитет, з яким будуть рахуватись впливові чинники на американських континентах; тільки таким способом зможемо зібрати і більшу матеріяльну допомогу.

Звіти делегатів з поодиноких американських країн виявили, якими величезними жертвами труду і крови окуплено те українське життя, що сьогодні існує у всіх американських країнах та набирає щораз глибшого змісту і розмаху. Коби тільки, стверджували делегати, можна його вдержати якнайдовше живим ще й для тих ідеалів, які звязані душею і кровю з великим українським народом в Европі, з його визволенням.

Зі звітів та дискусій виходило, що яких перешкод не зазнавало б українське життя на американських континентах, воно цілком певно вдержиться тут ще дуже довго в такій силі, яка зможе постійно пригадувати світові трагедію України, коли б її неволя скоро не скінчилась. Американські землі, підкреслювали делегати, дадуть охорону теж і справжній українській культурі, українським ученим та українським мистцям; вони певно приймуть до себе в короткому часі теж і поважну скількість нової української еміграції з Европи.

Перед усіми українцями на американських континентах, казали делегати, є велике історичне завдання, яке знайде в історії українського народу своє окреме й почесне місце. Це завдання нам відоме та про нього було багато мови в часі нарад першої Панамериканської Української Конференції. Тепер пора братись за його здійснювання організовано й обєднаними силами на усіх американських землях.

З чим поїхав Маршал до Европи?

Коли секретар Маршал від'їздив до Лондону з Вашинґтону в минулий четвер, президент Труман відпровадив його до летунського майдану, побажав успіху, а в відповідь на це почув слова: „Я зроблю все, що лише можливе".

Це не першина, що президент відпроваджує свого заступника, коли він їде на якусь дуже важну конференцію. Таке зробив він перед виїздом Маршала на конференцію до Москви, в якій Америка перший раз рішуче спротивилась советській програмі дальшого походу на завоювання Західної Европи. Теперішня лондонська конференція Чотирьох Потуг має посунути вперед ті справи, які станули на мертвій точці під час конференції в Москві, отже заключити мир з Австрією й Німеччиною. Для підготови конференції радять вже здавна заступники міністрів закордонних справ згаданих держав у Лондоні і, як звідомляють звідти, їхні наради теж опинилися на мертвій точці.

Заступники міністрів не змогли погодитися навіть над денним порядком недалекої конференції самих міністрів. Тому, що Росія має гарантію від Чотирьох Потуг, що її армії остануться на Угорщині й в Румунії так довго, доки не буде заключений мир з Австрією, Совети стараються не допустити до заключення миру з нею. Тому саме советський делегат зголосив від себе програму нарад таку, що б мир з Австрією прийшов аж на кінець. Коли американський і британський заступники зажадали переставлення точок, советський заступник заявив, що він не може навіть дальше говорити про цю справу.

Таке становище Советів до нової конференції вказує, що вони хочуть блокувати й теперішню лондонську конференцію так, як блокували московську. Ніщо дивне, що в британських урядових колах, як про це сповіщає Джозеф Алсоп, кореспондент Гералд Трибюн, запанувало наперед переконання, що на цій конференції не прийде до заключення миру між Чотирма Потугами й Австрією та Німеччиною, і що тому треба приготовлятися на однобічний мир Америки й Англії.

Урядові британські кола готові навіть скласти уряд для західної Німеччини, яка малаби бути створена з британської й американської окупаційних зон. Тому, що в англійській мові злучені обі зони мають окреме слово „бай-зон" („подвійна зона"), деякі американські кореспонденти придумали для Західної Німеччини назву „Бізонія". Саме оцю Бізонію мав би рятувати Маршал в першу чергу від такої долі, яка постигла східню Німеччину, що осталася під Советами. Німецька Бізонія стала б базою, з якої Америка й Англія почали б практичну працю для економічної відбудови цілої Німеччини, а з цим і Західної Европи.

Це значить, що секретар Маршал поїхав на конференцію Чотирьох Потуг з метою, щоб тут покласти основи для цього важливого пляну, що його називають загально Пляном Маршала. Коли порівнати боротьбу Сталіна за збереження міста Сталінграду перед націстівським походом, тому, що воно було звязане з імям Сталіна, можна здогадуватися, що Маршал зведе подібну дипломатичну боротьбу за Бізонію, щоб врятувати свій Плян, який дістав уже урядову назву в Америці „Програма Відбудови Европи" — „Юропіен Ріковері Проґрем" (ERP).

„Українські патріоти вибрали свободу"

Журнал ген. де Ґоля про УПА.

Паризький журнал „Тель Кель", орган ген. де Ґоля, приносить в одному із своїх чисел велику і добре поінформовану статтю Ж. М. Пекюна під наголовком „Українські патріоти вибрали свободу". Передаємо найсутєвіші місця тієї статті:

Тому шість місяців „Тель Кель" уже поінформував своїх читачів про героїчний опір, який на Балканах ведуть патріоти, ворожі большевицькій диктатурі і його зовнішнім агентам.

Тепер ми спроможні показати, що цей рух спротиву проти сталінського гнету переступає широко рами самих балканських держав. Українські патріоти, навязуючи до традиції Тараса Бульби, поборюють тепер червоний фашизм.

В цій багатій області вільні люди, привязані до своєї батьківщини, до своїх звичаїв, до своєї незалежности, створили в самому серці СССР націю, яка має власний уряд, власну адміністрацію, власну підземну армію, що нераз тримає в шаху сталінські війська.

В останніх тижнях увагу західного світу привернула активність цього українського руху спротиву, передусім з нагоди переходу через Чехословаччину славнозвісних „бандерівців". Преса, що є на услугах Москви, вдоволилася ствердженням, що справа йшла про „бандитів, колишніх СС і зрадників з армії Власова, які пробували вирватися від суду своєї країни".

В дійсності, був це один з тих численних пропагандивних рейдів українських повстанців, які в себе упродовж чотирьох років поборювали німецького наїзника.

Те, що є намаганням представити як звичайний бунт у-нутрі зорганізованої держави, в дійсності є продовженням вікової боротьби народу за свою незалежність. Народу, якого раса, мова, цивілізація й особливе географічне положення вповні дають право на суверенність в рамцях Обєднаних Держав, чого він і домагається.

Ці змагання були, зрештою, признані давніше, бо рік 1917 бачив створення Української Республіки. Але, у висновку боротьби, перебіг якої відомий, Україна була в 1920 р. розчленована, одна частина перейшла під панування польське, решта пішла на створення української советської республіки.

Можна сказати, що власне з цього часу й почався український рух спротиву.

Далі автор пише про початок німецько-советської війни і ситуацію, в якій знайшлись українські патріоти. **У відповідь новому, німецькому наїзнокові, створено український повстанський уряд, шеф якого, Степан Бандера, був арештований Вермахтом і вивезений до концентраційного табору в Саксенгавзені, де він пробув аж до жовтня 1944 р.** Тимчасом у зимі 1942-3 в лісистих і болотяних областях Волині повстала Українська Повстанська Армія — УПА. З весною УПА почала велику офензиву проти німецьких військ, звільнила широкі області країни, завела там автономну управу, так що Полісся і Волинь, крім великих міст, були цілковито окуповані армією, яку самі німці числили на 160 тисяч бійців.

Її дії поширяються швидко на область Одеси, Харкова, Дніпра і Донецького басейну. Підчас німецько-советської війни УПА оминала боїв з Червоною Армією, ліквідувала тільки НКВД, але, після переможення Німеччини, українська армія звернулася проти СССР.

Українською Повстанською Армією керує сьогодні генерал Тарас Чупринка. Вона обіймає три великі райони операцій:

1. На півдні, в областях Волині, Полісся, Києва.

2. На заході в Галичині, в Карпатах і на українській етнічній території, що ще прилучена до Польщі — на захід від лінії Курзона.

3. На півдні — в околицях Одеси і на Донбасі. Совети досі надаремне намагалися знищити ту українську армію. Підчас одного бою біля Кремянця один відділ УПА, оточений 30 тисячами червоних, після триденного бою все ж таки зумів виломитися.

Але наймаркантніший погляд на діяльність українських партизан дає нова тактика, названа „великими рейдами". Минулого року відділи УПА виконали три головні рейди:

1. З Полісся під Київ, коло 500 кілометрів, ведений командантом, відомим під прізвищем Еней.

2. Рейд під командою Хмари з Карпат під Дніпропетровське, отже до 1,000 клм.

3. Рейд Андрієнка з Карпат на Словаччину, який в останніх часах викликав численні коментарі в пресі.

Області, які перебувають під впливом УПА не мають нормальної советської адміністрації. У висновку там існує подвійна влада. Села переходять у коротких відступах зпід російського панування в руки українські і навпаки. В деяких окружних місцевостях советські урядовці працюють до години 6 вечора, а потім відїзджають до міст, щоб не попастися під час якого з нічних рейдів УПА. В той спосіб важливий центр Станиславів минулого року був тричі захоплений військами УПА.

Повстанці, що хороняться невеликими групами в своїх підземних бльокгавзах, атакують відділи червоної армії при кожній нагоді.

12. вересня один відділ УПА перейшов німецьку границю до американської зони. Його розброєно і він тепер знаходиться в одному з таборів коло Реґенсбурґа.

Утотожнювати цих людей з грабіжниками або втікачами з німецького СС є, отже, зовсім невмісним. **Вони, попросту, як і багато інших поневолених, „вибрали свободу".**

До статті додана мапка, яка показує рейди повстанських груп, і репродукція плякату, з написом „Смерть гітлерівсько-сталінським окупантам!"

Політична й соціяльна демократія

Ми є свідками великої й вирішальної може на цілі століття боротьби за демократію між двома сучасними системами політичного режиму, яка під теперішню пору незвичайно загострилася. І кожна із цих систем силкується доказати й переконати нас, що правда на її боці.

Советська Росія, якої режим понад усякий сумнів тоталітарний і авторитарний — таким був і режим Гітлера — виступила після другої світової війни з ярмарочною пропагандою „своєї" демократії, яку стала вона називати „народною". Ця „народна демократія", як большевицька пропаганда до вірування нам подає, має бути найідеальнішою демократією в усьому світі. До речі слід на цьому місці зараз же відмітити знаменну й дуже характеристичну зміну політичної термінольогії большевицькою пропагандою. Після першої світової війни — ніхто в Советській Росії не чув про „народну демократію". Пропагувалася тоді російськими большевиками „диктатура пролетаріяту", яка усім своїм вістрям зверталася проти демократії, а саме проти політичної демократії. На думку російських большевиків політична демократія не в силі цего вибороти для народу, отже і для робітників, соціяльну демократію. Шлях до неї веде тільки через диктатуру пролетаріяту, яку саме завела в себе советська Росія. Але ж „диктатура" взагалі після другої світової війни стала непопулярною. Адже ж Гітлер пропагував теж диктатуру. Тимто російські большевики змінили політичну термінологію: замість „диктатура пролетаріяту" пропагується „народна демократія". Та чи ця зміна міняє дійсно основний зміст режиму, советської Росії? Ні на крихітку! Знов Америка, Англія і вся західна Европа, яких режим понад усякий сумнів демократичний, виступили до боротьби проти тоталітарного і авторитарного режиму советської Росії з пропагандою справжньої демократії. І цю пропаганду ведуть вони, в першій мірі Америка й Англія, не голословно, як це робить большевицька пропаганда, але фактами.

Де ж рація? Де ж обєктивна правда?

Відповідь на це питання може нам дати єдино зясування точного поняття демократії та її історія.

Демократія — слово грецьке. Воно означає панування народу (демос — нарід, кратейн — панувати). Переживаємо переломові часи. І аж дивно: поняття демократії стало нині так популярне й гостре, як колись, теж у переломовому часі, в перехідній добі від середньовічного феодалізму до новітнього капіталізму. Були це часи великих відкрить і винаходів, які знищили тісноту і провалля середнього, вільного феодалізму; відкриття Америки та винахід стрільного пороху й друкарської штуки. З цими відкриттями й винаходами мають нині рівняти шлях атомові відкриття, що готові до ґрунту змінити політичне й господарське обличчя сучасного капіталістичного світу та знищити його тісноту й обмеження. Високі мури середньовічних міст, що берегли життя їх мешканців, не могли встоятися перед кулями нових мавзерів. Але ще більше не могли вони встоятись перед купцем, що йшов зі своїм крамом від міста до міста й від села до села та клав основи під нове, грошове господарство, на місце натурального, вимінного. Гріш і торгівля зачали зміняти господарське обличчя серед новітнього міста й села. Сміливі знову мореплавці пускаються на далекі подорожі через океан та відкривають Америку, що знищило замкненість Европи та до ґрунту змінило її політичне й господарське обличчя. Проти феодальних панів бунтуються спершу селяни, що відробляли панщину, а відтак третій стан, міщани. Коли селянські бунти постепенно давлено, то міщанські революції скрізь мали успіх. Велика французька революція, себто революція третього стану, почалась із проголошення прав людини й громадянина та лозунгів волі, рівности й братерства. Вона здобула Бастилію. Вона гільотинувала абсолютного короля середновічної, змиршавілої Франції та нанесла страх всім феодалам Европи. А одночасно із змінами в господарстві, суспільстві та політиці, що її скрізь провадило революційне, побідне лицарство, йшло теж духове відновлення суспільства з духового рабства й тиранії середньовічного феодалізму, розвиток, наука й техніка, розвиток почуття гуманізму.

(Дальше буде).

МИКОЛА ХВИЛЬОВИЙ

ВАЛЬДШНЕПИ

(Роман)

22)

— Ах, який ти балакучий, — сказала Аґлая. — Чи не пора тобі взятись за діло? Женю ти, звичайно, поведеш сам, бо нема ніякого сенсу всім нам пектись на сонці.

Товариш Вовчик іще більше засуєтився. Він прекрасно розуміє, що треба негайно побачити ескулапа, і компанія тут не причому. Він хапає свій капелюшок, одчиняє двері й пропускає в них у порив гарячого вітру — чоловіка в золотому пенсне. Євгеній Валентинович бере в руку свою руду борідку й мало не вибігає. Таким чино у кімнаті порожніє, і в ній залишаються Дмитрій та Аґлая.

— Ну, слава Богу, — кинула дівчина і з полегшенням зідхнула. — Так обрид зі своїм зубом, що хоч тікай у Москву.

Карамазов нічого не сказав. Йому раптом тривожно забилось серце. До вчорашнього дня він почував себе далеко спокійніш. Звичайно, Аґлая йому одразу ж подобалась, звичайно, йому колись вирвалась фраза, що він хоче зійтись із нею. Але то було тільки туманне передчуття, і він, наприклад, ніколи не шукав тем про кохання, він завжди говорив із Аґлаєю, як із звичайним розумним товаришем.

Тепер не те. Він раптом відчув її присутність у цьому городку, так би мовити фізіологічно, і це почуття почалось не вчора, а певніше — в той вечір, коли йому з нею не вдалось зустрітись, коли він так мучився цілу ніч. Навіть не в той вечір — це почалось із першої зустрічі з нею на пароплаві, тисячами невидимих психологічних ниток він зв'язувався з нею до вчорашнього дня, і вчорашній день був тільки логічним і неминучим висновком. Хіба випадково вона показала йому своє тіло в купальному костюмі? Хіба випадково вона вчора ввесь вечір намагалась одрекомендувати себе? Хіба випадково він почув цю апологію безумства хоробрих на фоні вранішньої зустрічі, тієї зустрічі, коли вона стояла на пляжу в потоках сонця й демонструвала йому своє здорове рубенсівське тіло? Нічого випадкового нема, всякий випадок зв'язано з тою чи іншою основою й обумовлюється він певними причинами, і коли причини були, то інакше й трапитись не могло. І згадуючи її вчорашню розмову про безумство хоробрих, йому до болю захотілось бути таким же безумним. Йому захотілось схопити її в обійми і закричати побідним криком дикого переможця. Перед ним на мить промайнули сумні, осточортілі очі його Ганни, і він уже більше нічого не бачив. Він зовсім не думав про те, як вона прийме його ласки. На нього в цей момент навіть не вплинула обстанова, що безперечно не відповіла його намірам. Він уже нічого не бачив, крім цієї привабливої дівчини й її мигдалевого погляду. Карамазов нахабно подивився а Аґлаїн торс і зупинив на ньому свої очі.

VIII.

І він, очевидно, мав рацію. Інакше навіщо б служка зачиняла віконниці? Так ні, цього не може бути! Вона безперечно шукає півтемряви. Треба бути рішучим і тільки.

В кінаті темніє тією деноною темнотою, коли, й заплющивши очі, відчуваєш ясний, безхварний день і згорілопорожні вулиці заштатного городка. Крізь одну віконницю лізе вогняна лапа південного сонця й, полоснувши по вазах із трояндами, легко лягає на стіну.

Аґлая поправила декольте свого рожевого плаття й скинуло на Карамазова очі.

— Дмитрій, іди но ближче до мене, — сказала вона. — Ти хочеш жерделевої води?

— Дякую! — кинув Карамазов і зупинився біля дівчини.

— Не хочеш?... Ну, тоді я сама вип'ю.

Вона підійшла до глечика й з ним сіла на своє попереднє місце. Ковтаючи невеличкими ковтками ховтаву воду, вона говорила йому щось про Євгенія Валентиновича й раптом поцікавилась його родинними справами. Словом, вона хоче ще дещо взнати про нього й особливо її зікавлять факти, так би мовити, глибоко інтимного характеру. Ну от знову припустім: які ж, нарешті, в нього взаємовідношення з дружиною? Вона його колись запевняла, що він не любить своєї Ганни, але це ж був тільки жарт. Вона звичайно нічого не знає, а її дуже цікавить, як він ставиться до своєї дружини?

(Дальше буде).

Юрій Шерех (Професор УВУ в Мюнхені).

Принципи і етапи большевицької політики

щодо словянських мов в СССР (крім російської).

5)

Синтакса української мови була в своїх особливостях ліквідована. В підручнику Н. Кагановича і Ґ. Шевильова, де теоретичну частину складав Каганович, синтакса була за дуже малими винятками просто перекладена з рос. шкільного підручника. В словництві радили використовувати тільки ті синоніми, що ближче стояли до відповідних рос. слів. Саме так будувався „Російсько-український словник" Інституту Мовознавства УАН, (ред. Н. Каганович і С. Василевський), праця над яким провадилася з 1934 до 1937 р. і який акад. Кримський влучно назвав у приватній розмові не рос.-укр., а рос.-рос. словником. В цілому ряді випадків цей словник просто запроваджував як українські слова, живцем узяті з російської мови, напр. **грузнуть — грузнути** (в передреволюційному словнику Уманця і Спілки — **тонути, затопати; наливатися**); **грузовик — грузовик; гужом — гужем! подготовка — підготовка; пригород — пригород** (в словнику Уманця і Спілки — **підгороддя**); **рысисты — рисистий.** (У словнику Уманця і Спілки — **сягнистий, сяговитий**); часто упорядники словника з кількох синонімів подавали тільки ближчий до російського, наприклад: двор — двір (нема дуже поширеного слова **подвір'я, обійстя**); **дворянин — дворянин** (нема **шляхтич**); **приглушать — приглушати** (нема **притлумити**); подекуди відкинути українське слово на наважувалися, але ставили його на останньому місці, висуваючи на перше місце слова, взяті з російської мови або близькі до російського відповідника. Приклади: **губитель — губитель, згубник; пригожий — пригожий, гожий** (у словнику Уманця і Спілки — **гожий, гарний, уродливий**); **рыжий — рижий, рудий; рыло — рило, морда** (у словнику Уманця і Спілки — **писок, морда; пика, мармиза).** До українських слів у таких випадках охоче додавано знецінливі зауваги, напр. укр. слова **линва** і **колода** — на переклад рос. **канат,** подано на останньому місці і з заувагою „разговорное"; укр. **морда** відп. до рос. **рыло** подано на останньому місці і з заувагою „вульгарние". Нічого й говорити, що ці зауваги відбивали не обєктивний стан речей у мові, а тільки тенденцію впорядників словника. Нарешті вже в цьому словнику виявляється бажання вирівняти словесні гнізда російської і української частин, що особливо розвинеться потім. Так, російським словом **рыбак** і **рыболов** в українській мові однаково відповідає **рибалка.** Упорядники словника не можуть з цим помиритися. **Рибалка** вони лишають як еквівалент до російського слова **рыбак,** а для перекладу **рыболов** запроваджують в українську частину словника чисто російське слово **рибо-лов.** Термінологічні здобутки УНМ були відкинуті цілком і рос. термінологію пущено без застережень в обіг. Правопис переороблено маленькою комісією, фактично Н. Кагановичем, і затверджено 1933 р. (так зв. правопис Хвилі). Все внесене в попередньому правописі для встановлення єдности з зах. укр. землями скасовано; в транскрипції іншомовних слів майже неприховано проголошено принцип: писати, як поросійськи. Деякі моменти правопис просто не міг через це зформувати — там, де російський правопис не послідовний, але спирається на російську вимову або ортографічну традицію; написати одверто, що слід писати так, як поросійськи, упорядники не наважувалися; послатися на українську вимову вони не могли, бо запроваджуваний ними правопис спирався тут не на українську, а на російську вимову; отже, замісць дати формулювання, вони змушені були просто наводити приклади до невідомого, неподаного правила. Так було, наприклад, з прикметниками, твореними наростком **-ський** від іменників основа яких кінчається на г, к, х: пропонувалося писати: **ладожський,** але **таганрогський,** (від Ладог), а (Таганрог). **гадячський,** але **ткацький** (від **Гадяч, ткач), узбекський,** але **кременчуцький** (від **узбек,** Кременчук), хоч українська вимова знає тут послідовно тільки **-зький, -цький.** Цілу низку граматичних категорій всупереч більшості укр. говірок, спираючися на меншість, насамперед на крайні східні, сумежні з рос. мовою, підтягнено до рос. норм (закінчення: радості, солі в родовому однини; закінчення сину, батьку в давальному однини; відкинення кличної форми й баг. інш.). В цьому виявився ще один захований принцип „реформаторів" укр. мови: коли досі в основу літературної мови кладено центральні укр. говірки з значними нашаруваннями зах.-укр. говірок, то тепер намагаються наблизити літературну мову до сх.-укр. говірок, що зазнали більше рос. впливів. Крім того, що це наближало укр. літературну мову до російської, це звужувало говіркову базу укр. літературної мови, перетворювало її з загально-укр. на вузько місцеву, розбивало її єдність, повинно було зробити її обмеженою. Водночас, цим большевики намагалися знайти для своїх „реформ" літературної мови ґрунт серед східно-укр. людности, розколюючи українців мовно.

Наступ на українську мову зосередини сполучився з наступом на неї зовні. Злобутки попередньої українізації проголошено націоналістичним шкідництвом. Відновляється російські газети й театри. Коли в районі є хоч третина населення неукраїнська, то газету переводять на рос.. мову. Так цілковито русифіковано всю пресу Донбасу. В обласних центрах поруч української газети засновується російську, куди намагаються добрати кращі кадри, зробити її цікавішою від української; а що вся інформація в газетах подавалася з рос. джерел, то рос. газети, не потребуючи витрачати час на переклад, давали інформацію раніше від укр. газет; нарешті сама укр. мова газет стала така жахлива й мінлива, що теж сприяла відштовхуванню читачів до рос. преси. Подібне становище з театром. Кіно, що досі мало укр. написи, з появою звукового фільму, стає цілковито російським (крім 2-3 фільмів за весь час). Висока школа цілком переходить на рос. мову викладання. Крім того по всіх високих школах запроваджують години рос. мови і іспитів з рос. мови. В початковій і середній школі збільшується число рос. шкіл, а в тих школах, що лишаються українськими, вчителів і учнів так залякано, що вони тільки на лекціях говорять по-українськи, а підчас перерв і взагалі поза лекціями переходять на рос. мову. Неофіційно створюється теорія „всьо равно": що, мовляв, українці так добре розуміють російську мову, що для них однаково, говорити по-українськи чи по-російськи, а що російська мова є мова передового пролетаріяту світу, що зробив жовтневу революцію, що це є мова, якою писали Ленін і Сталін, то українці нібито прагнуть розмовляти рос. мовою. Всі ці заходи й „теорії" спираються на нечувано-лютий фізичний терор.

Хоч якими слухняними виконавцями й ідеологами цієї політики було Хвиля - Каганович, та все таки й вони не задовольнили російських окупантів. Виданий 1937 року Інститутом мовознавства УАН „Рос. укр. словник" видається ще недосить русифікованим. І „Правда" гостро його критикує. Виявляється, нібито і цей словник — цілком націоналістичний. Правда, ніяких серйозних і ґрунтовних закидів з цього погляду зробити словникові не можна. І грізні, нинішні висновки робляться на підставі двох-трьох фактів: орієнтація на застарілі форми, — бо словник подає **сурдут** відп. до рос. **сюртук** (сурдут уживається в західньо-українських говірках, а сюртук у східньо - українських); орієнтація на польонізми, — бо словник подає **брила** (слово, широко знане з літератури, західньо - українських і центральних говірок), а не **глиба** (русизм, відомий у східньо-українських говірках). Нарешті, щоб дискредитувати словник, йому закидають, що він не подає назв центральних установ або подає їх, мовляв, перекручено (Найвищий Суд, коли треба за російським зразком **Верховний Суд**).

(Кінець буде).

Радіо-програми про рівність людини

Коли люди накручують своє радіо, то не шукають за промовами про мораль, чи поведінку, а в більшости хочуть почути якусь музику, комедію чи драму. Люблять драму, яка відбиває різні людські характери, суперечки між людьми та остаточну перемогу добра над злом. Саме такого роду драми передаються через радіо під назвою „Не Забуваймо — Американська Мрія". Це є одинадцята серія передач по радіо, виготовлена Інститутом Демократичної Освіти, в Ню Йорку. Посилаються вони до радіо-станцій по цілій країні без оплати.

„Американська Мрія" складається з тринадцяти скечів, на пятнадцять хвилин кождий, що показують, як американці можуть жити й працювати разом як приятелі і сусіди. Беруть у тих скечах участь такі знані артисти сцени та екрану, як Гелен Гейз, Фредрик Марч, Пол Лукас, Сем Левин, Канада Лі, під блискучим режисерством Гаролда Френклина. Ці радіо-передачі вважаються дуже добрими.

Тому, що Інститут Демократичної Освіти здобув собі в тій ділянці добру славу, яких 770 радіових стацій передавали попередні серії „Не Забуваймо".

В тих радіо-передачах виявляється щоденне життя маленького американського міста та пересічних американців — вчителя, крамаря, шофера, лікаря, газетного кореспондента, поштового службовця та їх боротьба з різними упередженням, як своїми власними, так і серед інших.

Наприклад, в одній сцені з серії „Американська Мрія" Гелен Гейз грає ролю молодої вчительки, яка помічає в своїй клясі вияви нетерпимости і упередження. Що вона має робити, коли, один школяр, Тамі Дейвис, назвав другого „паскудним порто-риканцем"? Упередження проти порто-риканців Тамі навчився фактично від свого батька, але цей батько був членом шкільної ради. Якщо вчителька буде надто натискати на цю справу, вона може втратити свою посаду. Їй зрештою вдалося умовити батька, аби взяв обидвох хлопців і повів їх до памятника Томаса Джеферсона. Там і старший Дейвис і хлопці перейнялися духом дійсної демократії. В той спосіб повернувся спокій в клясі молодої вчительки. В другій сцені — історія молодого єврейського вченого, Л. Слотина, що віддав своє життя, аби врятувати співробітників в Лос Алмос, на державній фабриці в Ню Мексико, де працювали над атомовою бомбою. Один цинічний газетний репортер, досліджуючи справу самопожертви молодого вченого змінив свій погляд щодо людської гідности. Третя сцена — крамар провадить цілу кампанію проти місцевого пекаря, який відмовляється прийняти на працю дівчину тільки тому, що вона з італійського роду.

„Не Забуваймо" не є одинокою серією, що передається по радіо з метою зробити можливим ліпше порозуміння поміж різними групами, які творять Америку. На початку цього року радіо-стації залюбки висилали так звані „Малі пісні про великі справи". Яких пять-соток радіо-стацій по цілій країні передавали ці співи на одну хвилину, що були направлені проти упереджень та несправедливости. Складали їх Г. Зарет та Л. Синґер, автори широко-знаної пісні „Вон Мітбол".

Інститут Демократичної Освіти також видає радіо-скрипти в чужих мовах з тою самою метою — творити єдність та порозуміння поміж людьми різного національного роду, різних релігійних вірувань. Рекорди цих передач є в мовах еспанській, італійській, польській та мадярській. Плянуються подібні рекорди в інших мовах.

Інша важна серія — шість програм на пів години кожда — під назвою „Ані вільний, ані рівний" передавалася по радіо минулого літа в районі Міннеаполис — Ст. Пол (Міннесота). В тих програмах подавалися дійсні випадки прояву нетерпимости та упередження в школах, при наймані на працю, при наймані помешкань в стейтах північно-західних. Минулої зими радіо-стація в Атланті, Джордія, передавала серію „Пристановище, за яким шукаємо", що заняла важне місце в історії радіо-передач. Мета тої серії — боротьба проти нетерпимости та фанатизму.

Драматичні сцени з серії „Не Забуваймо" можна почути майже в кождій громаді по цілій країні. Для тих, хто їх слухає це є пригадкою, що дійсна демократія починається в дома, в школі, серед сусідів. Демократичні принципи мають увійти в щоденне життя кождого американця, мають стати його звичкою.

Загальна Рада.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

Жертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 16.

Відділ:	Жертва:
Теодор Барна	$ 2.00
Катруся Г. Савка	2.00
Теодор Скоробогатий	1.00
6 Василь Фридрик	2.00
7 Юрій Ткачишин	2.00
20 Дмитро Сенайко	2.00
21 Микола Чубоняк	2.00
38 Лука Тиханич	2.00
45 Питро Берінацький	2.00
45 Йосиф Даниловнч	2.00
50 Михайло Микитка	2.00
57 Йосиф Білінський	5.00
57 Онуфер Лесьняк	5.00
57 Василь Сташко	2.00
69 Harry Cook	2.00
69 Матвій Василишин	2.00
70 Теодор Павлина	2.00
70 Григорій Когут	2.00
70 Іван Шупяний	2.00
76 В. Салабун	3.00
76 Петро Сапун	2.00
76 Семен Чиж	1.00
77 Stanley Yaremcho	2.00
84 Петро Дудко	5.00
84 Іван Кондуб	5.00
91 Василь ХаХц	1.00
99 Прокіп Федаш	2.00
105 Стефан Крайник	2.00
109 Петро Мачузак	2.00
123 Микола Стадницький	2.00
127 Іван Когут	3.00
127 Іван Ґрех	2.00
130 Теодор Онуфрик	5.00
130 Дмитро Шагай	2.00
140 Василь Терлецький	2.00
142 Стефан Пограничний 4	2.00
143 Павло Белей	2.00
143 Іван Білик	2.00
146 Іл. Крупка	2.00
146 Іл. Дибас	2.00
146 Т. Горбусь	2.00
146 Т. Карп	2.00
146 М. Головчак	2.00
146 С. Готра	2.00
146 І. Андрушко	2.00
146 Н. Рой	2.00
146 О. Чепак	1.00
150 Huska George	2.00
152 Пеленський Михайло	2.00
158 Василь Мисик	3.00
160 М. Костишин	5.00
160 В. Сломушинський	3.00
163 Евген Бокайло	2.00
170 Корнило Колодій	2.00
173 Leon Sielicki	5.00
178 Петро Ґолей	2.00
204 Іван Ґурґула	3.00
204 Михайло Смілка	2.00
204 Іван Ткач	2.00
213 Maceiю Kobylinsky	2.00
213 Paul Demkow	2.00
213 Ілько Стахів	2.00
217 Михайло Воляк	2.00
220 Іван Юрчак	3.00
221 Іван Татарин	2.00
221 Стефан Тимець	1.00
235 Іван Шестак	2.00
235 Гриць Вульчак	2.00
235 Василь Лисик	2.00
235 Юрій Ґрод	2.00
236 Онуфрій Черешньовський	2.00
236 Roman Garadzon	2.00
238 Дмитро Шидлівський	2.00
246 Лука Москалик	2.00
248 Панько Турчин	2.00
259 Alex Oleszko	2.00
270 Йосиф Жарський	2.00
270 Іван Коцюба	2.00
270 Семко Мисак	2.00
270 Левко Кулич	2.00
271 Володимир Пасельський	5.00
274 Петро Сильчак	2.00
275 А. Обуховський	5.00
281 Мороз Микола	2.00
288 Андрій Данилюк	2.00
292 Микола Романів	2.25
292 Антін Соломка	2.00
295 D. Miskalo	2.00
304 Іван Швець	2.00
325 Петро Доноскі	5.00
325 Д. Гнида	2.00
325 Т.Сукмановський	2.00
330 Іван Андріїшин	3.00
332 Mary Balicki	2.00
332 Jacob Danyluk	2.00
332 Henry Knaff	2.00
332 Jacob Olinski	2.00
332 Peter Wengryn	2.00
332 John Obzanski	1.00
332 Peter Prycuk	1.00
334 Михайло Шміельський	5.00
339 Іван Сорока (ст.)	5.00
339 Іван Сорока (мол.)	2.00
339 Іван Бішко	2.00
339 Андрій Хромяк	2.00
339 Теодор Плавяник	2.00
339 Марко Куничка	2.00
339 Василь Мущинаа	2.00
339 Іван Димяник	1.00
361 Іван Марусевич	5.00
361 Михайло Похмурський	2.00
368 Пригода Іван	2.00
370 Іван Вітовський	2.00
376 Йосиф Кудінго	2.00
376 Іван Фіґура	2.00
381 Михайло Маркевич	3.00
381 Йосиф Вовк	2.TT
381 Семен Сверюк	2.00
381 Стефан Коник	2.00
381 Дмитро Іванушка	2.00
381 Михайло Лукашкевич	2.00
381 Михайло Гузій	2.00
381 Теодор Хариш	2.00
433 Стифан Бемко	3.00
433 Михайло Туранський	3.00
441 М. Холодило	2.00
464 З. Полоз	2.00

СПРАВЛЕННЯ.

Від. 76 подано А. Присляк, а мае бути: А. Пристаюк $2.00.

ПЕРЕДАНІ ЖЕРТВИ ДО З. У. А. Д. К. ВІД УКР. КУПЦІВ І УКР. ПРОФЕСІОНАЛІСТІВ НА УКР. „ТЕҐ ДЕЙ" М. ФИЛАДЕЛФІЇ.

Микола Самбір	$200.00
Франк Ґрендей	250.00
Михало Смайлі	200.00
Теодозія Томашевська і родина	200.00
Роман Карбівник	100.00
Ілия і Михайло Дубас	100.00
Петро Проташевич	100.00
Ігнатій Хромчак	100.00
Михайло Дармограй	100.00
Андрей Дуда	100.00
Марія Насевич	75.00
Василь Граб	50.00
Д-р Володимир Ґалан	50.00
Д-р Омелян Гарасим	50.00
Ілия Савчин	50.00
Богдан Коцюбинський	50.00
Павло Навроцький	50.00
Михайло Вишиванюк	50.00
Константин Шпікула	50.00
Марія Чопик	50.00
Йосиф Смельський С.	50.00
Георґ Лесюк	50.00
Іван Баглай	50.00
Іван Панамаренко	30.00
Павло Буґера	25.00
Омелян Кульчицький	25.00
Василь Ленчак	25.00
Д-р Павло Дубас	25.00
Матвій Стефанів	25.00
Олекса Березницький	25.00
Пилип Дубас	25.00
Микола Вольчанський	25.00
Михайло Головатий	25.00
Йосиф Дроган	25.00
Данило Лобурак	25.00
Марія Кобзар	25.00
Михайло Боднар	20.00
Йосиф Кобзар	15.00
Михайло Наумчук	10.00
Степан Слободзян	10.00
Д-р Петро Романов	10.00
Йосифа Козуб	10.00
Мирослав Карбівник	10.00
Володимир Борисевич	10.00
Антін Фостик	10.00
Михайло Сосновий	5.00
Іван Робак	5.00
Разом	$2,570.00

ЖЕРТВИ НА 250,000 ФОНД Українських Скитальців:

Тов. Укр. Амер. Горожан при Френклін ул. Філя.	$250.00
Тов. Укр. Амер. Горожанок при Френклін ул., Філя.	200.00
Прогресивний Укр. Амер. Горож. Клюб Філя.	100.00
Ліґа Укр. Амер. Горожан при 23 і Бравн ул., Філя.	100.00
Клюб Укр. Амер. Горожан, Бріджпорт, Па.	100.00
Укр. Амер. Гор. Клюб, Френкфорд, Філя. Па.	75.00
Жіноче Тов. св. Юрія, Філя.	75.00
Відділ 42 Союзу Українок Америки, Філя.	50.00
Відділ 11 Провидіня Філя.	30.00
Відділ 46 Союзу Українок Америки, Філя.	40.00
Відділ 276 УНС, Конвей, Па.	28.00
Бр. св. Йосафата, від. 5. Провидіня, Філя.	25.00
Злучені відділи УНС м. Філяделфії	25.00
Відділ 83 УНС, Тов. ім. І. Франка	25.00
Відділ 239 УНС, Бр. св. Юрія	25.00
Відділ 283 УНС, Бріджпорт, Па.	25.00

Поодинокі люди зложили:

Іван Кінах, Рутленд, Вермонт	$100.00
П-ство Александер Калимон, Форествіл, Конн.	50.00
П-ство Теодор Дубик, Філя.	35.00
Михайло Шурко, Вотерфорд, Па.	25.00
П-ство Михайло Пастушок, Честер, Па.	25.00

Два рази дає, хто швидко дає. Не зволікауте з висилкою вашої жертви на фонд допомоги українським скитальникам!

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE. Inc.,
P. O. BOX 1661,
PHILADELPHIA 5, PA.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо зпочатку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

• • •

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

12,395 Семчишин Парані, Марії і Теклі з с. Розгадів від Семчишин Степана.

12,396 Тхорик Миколи і Петра вуйків з с. Соковата (Сянік), Лещик Теклі з с. Кальниця і Сикелик Дмитра з с. Палона від Вархоляк Теклі з с. Кальниця.

12,397 Гаргай Івана брата від Гаргай Василя.

12,398 Мельник Терешка і Василя з с. Вікнене (Плужне біля Заславя) від Мельник Еви.

12,399 Рештівська Параньки з с. Якторів (Перемишляни) від Решетівський Семена.

12,400 Цимбаліст Анастазії (Михосинишин) з с. Бовшів (Рогатин) від Пастирнак Зофії.

12,401 До рідних Федос Михайла, Степана і Анни від Мадзей Степана з с. Зендранова (Кросно).

12,402 До родини пок. о. І. Кутського від Микитюк Стефанії (Дорош) з с. Сторонибаби (Золочів).

12,403 Ющак сестер Константина Ющак з с. Білянки (Горлиці) від дочки Ющака.

12,404 Чайківська Катерини від Мартинишин Митодія з с. Кругів (Золочів).

12,405 Рак Катерини, Ґандзі і Петра з с. Дунаєва (Перемишляни) від Пачковська Зофії д. Гринька з с. Полюхів.

12,406 Данилюк Анни з с. Чорнолозець (Товмач) від Дзівороняк Андрія.

12,407 До братів і односельчан с. Корчівки Романек Павла, Петрінець Миколи, Гопанович Зофії (зам. Сіховська) від Вільшанецький Ілії і жени (з дому Гопанович).

12,408 Смола Володимира з с. Ступниці (Самбір) від Олексяк Йосифа з Винник.

12,409 Басса Теофіля (проф. музики) о. Пасічник Петра з с. Накваші (біля Бродів) від Карпюк Романа.

12,410 Чернявський Дорка і Льонка з Підкамінння (Броди) від Сохор Йосифа.

12,411 Демчук Івана дядька з с. Лубянок Низших (Збараж) від Падусенко Григорія.

12,412 До рідних Пелешак Сенька, Кирила від Пелешак Павла.

12,413 Василейко Михайла (Васіл Майк) від Роман Олександра.

12,414 Ярохович Ветина Андреевич вуйка з с. Вулька, Лютинець (Пінськ) від Ярохович Ніни.

12,415 Корпан Степана стрийка з с. Клибанівки (Збараж) від Білик Івана з с. Терпилівка.

12,416 Цербовець Пріськи тітки і її сина Віктора від Соколовський Андрія.

12,417 Плюшко Антона дядька і його жени Ірени з с. Куток Каменка (Київ) від Сушко Степанії д. Єлени.

12,418 До рідних Ортак (Оршак) Григорія вуйка, Бескідняк Анни тітки, Кук Івана стрийка з с. Мисцови від Кук Марії (Зеґестовська).

12,419 Бень Федора від Кузик Михайла.

12,420 До стрийка Кузьмін Симеона з с. Пеньківці (біля Підволочиськ) від Кузьмін Евгена.

12,421 До рідних Шуліковський Андрія з Волиня від Шуліковський Миколи с. Онисима.

12,422 До рідних і знайомих з с. Славська (Стрий) від Луців Миколи с. Михайла.

12,423 До рідних і знайомих зі Сколього та Скільщини від Гребиняк Івана бувшого директора табулі суду в Сколім.

12,424 Яріш Теодора стрийка від Яріш Петра.

12,425 Подоляк Параски тітки з с. Середнє (Лісько) і вуйка Подоляк Миколи від Якимів Рузі і Катерини.

12,426 До своїх краянів з Репези (Сянік) хто захоче навязати кореспонденцію з Індра Ольгою і Фільоменією з Крупських.

12,427 Бейкало Якова батька і Івана вуйка в Арґентині з с. Мадзюрівки (Копичинці) від сина Бейкало Володимира.

12,428 Ющак Ілька стрийка з с. Рихвальт (Горлиця) від Ющак Стефанії.

12,429 Якимик Григорія з с. Мшани (Ясло) від Якимик Марії з с. Барвінок (Кросно).

12,430 Вус Анни тітки з дому Богів з с. Білокерниці (Підгайці) від Богів Михайла сина Федора.

12,431 Фучак Ілька вуйка від Яструбчак Володимира с. Марії Фучак з с. Королівка (Борщів).

12,432 о. Титар Володимира і його брата Степана від дочки о. Гринишин зам. Гавришкевич Анни.

12,433 Жовничів Василя і Івана з с. Зібряче (Тісна) від Боднар Катерини д. Анни Жовнич.

12,434 До тіточ. братів Лірський Миколи і Шишковський Якима від Яцюк Петра і Наталії з с. Рівного (Волинь).

12,435 Лаврентій Володимира брата з Ковалівки (Полтава) від Лаврентій Андрія.

12,436 Патра Андрія, Олійник Михайла, Сеньків Василя з с. Котузів (Підгайці) від Савюк Пелагії.

Голоситись на адресу:
United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.
В запитах просимо конечно подавати групу і число.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення **пошукувань родини і знайомих різних скитальників** було поміщене у „Свободі" **безплатно,** хай вишле таке оголошення впрост до
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було **поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне,** то **хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове** оголошення, розміру 1½ цаля в одній колюмні, коштує $1.00.

Адм. „Свободи".

Маніфестація в Ню Йорку

(Докінчення зі стор. 1-шої)

з нас самих доживуть того щастя, щоб станути своїми стопами на кордонах бідної і зруйнованої, але вільної України. Ми спільно цю Україну здобудемо і спільно її відбудуємо, нову, велику і свобідну, що прийме всіх своїх синів і дочок. Ця Україна буде державою українського народу раз і на завжди. До цеї мети ми найшвидше дійдемо спільними силами, єдністю думок і праці, єдністю тут і там, єдністю жертв і боротьби і цим ми переможемо. Наша сила в нашій єдності, в нашій волі і в наших ділах. Справа України незвичайно важка і висока; ми мусимо підрости до її висоти, мусимо бути великими серцем, думками і ділами. На цьому збудуємо наше життя тут і цим допоможемо збудувати Українську Державу, що було, є і задишиться нашою ціллю. Якщоб сьогодні відкрилися могили і з них встали Герої і Провідники Українського Народу за час його історії, вони були б з нами — закінчив свою промову під довго невмовкаючі оплески о. д-р В. Кушнір.

Черговим бесідником був інж. Володимир Коссар з Канади. Вітаючи зібраних від 300,000 українців Канади, він вітав в них весь український нарід. Бо всіх Українців, де вони не були б і як вони не працювали б єднає одна думка і турбота про спільну Матір-Україну. Втратити державу легко, але важко її здобути. Згадуючи коротко події на терновому шляху українського народу від втрати власної держави після першої світової війни аж до ґльобальної останньої военної завірюхи, згадуючи ті всі безмірні жертви, які довелося скласти українському народові за його права, бесідник дав короткий перегляд тої праці і тих успіхівш що їх вложили у спільні українські змагання українці Канади. В єдності сила, говорив бесідник, в єдності криється таємниця нашого визволення і ми мусимо добитись єдности, щоб здобути свободу для України. Єдність не на словах, але в ділах. Бажання цеї єдности та її розуміння було основою і ціллю цеї Першої Панамериканської Української Конференції, на яку приїхали представники українців з усіх просторів, від північних прерій Канади до південних степів Арґентини, та вартість і значення якої для української справи оцінить колись історія.

Небуденну овацію влаштували приявні покликаному до слова американському бесідникові, проф. Кларенсові А. Маннінґові, що ще збільшилася, як предсідник Маніфестації, Д. Галичин, представляючи бесідника згадав про його книжку „Ди Сторі оф ди Юкрейн", за яку йому тепер так погрожує Москва.

Конференцію представників українців американських країн проф. Маннінґ порівняв з недавною Панамериканською Конференцією в Ріо де Жанейро. Як Конференція в Ріо злучила американські країни в змаганні побудувати і закріпити справедливий мир, так і ця українська Конференція обєднає всі українські групи для великої мети визволення України. Україна не має сьогодні своїх справжніх представників в Обєднаних Націях, де її імени надуживають висланники Кремля. Але за Україну і український нарід говорить сьогодні Українська Повстанча Армія, яку Москва називає „бандами", але яка бореться за свободу України. Спільні зусилля українців та всіх демократичних народів зломлять похід Москви на підбій народів і тоді на місці советської репрезентації в Обєднаних Націях засядуть справжні представники Вільної України. Бесідник вірить, що цей час вже недалекий. Виступ проф. Маннінґа був прийнятий з найбільшим одушевленням.

Братній, щирий привіт від „українців з просторів всезеленої Бразилії" зложив голова Т-та Прихильників Української Культури, центрального представництва українців Бразилії, о. Микола Іванів, ЧСВВ. Недоля і неволя загнала нас в далекі країни — говорив він. Недоля і неволя позбавила нас щастя жити в багатій, але многострадальній Україні. Але в усьому є Божа воля і це не сталося без неї. Ми пішли в світ з одним скрижалем в нашій душі, з безмірною любовю до України. Ця любов нам наказує зняти важкий камінь з гробу та допомогти воскреснути Україні. З багатьох історичних ворогів України ще тільки два залишились: один — це відвічний ворог Москва, а другий — він в нас самих, наше розбиття. Ми легше переможемо цего першого ворога, як переможемо наш розбрат та нашу незгоду. Панамериканська Українська Конференція кладе тривкі основи під обєднання всіх укрнаїнців на американських континентах, а за цим і в цілому світі. У цей грізний час усі відчувають потребу обєднання і потребу спільної праці та боротьби за визволення України. Відчули глибоко цю потребу теж українці в Бразилії і її вони здійснюють, щоб і свою цеголку вложити в цю величну будівлю, на імя якій вільна і демократична Самостійна Соборна Українська Держава. Для цеї справи всі ми готові скласти найбільшу жертву і в наших обставинах вона обмежується головно до обєднаної праці. Праця єдина з недолі нас вирве, нумо до праці, Брати — закінчив свою промову цитатом І. Франка представник українців Бразилії.

Після переведеної на заклик предсідника Маніфестації, Д. Галичина, грошевої збірки, яка принесла у висліді $1,550, слово забрав гість з Европи, інж. Дмитро Андрієвський.

Українці Нового Світу — говорив він — є найкращим доказом, що українська душа є невміруща. Доказом цього може послужити Панамериканська Українська Конференція та сьогоднішня Маніфестація. Поза межами України в західній Европі опинилося багато найбільш відданих Україні людей і вони сьогодні живуть під великою загрозою. Европі грозить громадянська війна, що могла б бути початком нового світового конфлікту, першою жертвою якого могла б впасти власне українська еміграція в Европі, бо вона, ця українська еміграція, є найгрізнішим ворогом большевизму. Партійні непорозуміння в Европі, про які напевно доходять вістки до вас, є болючі, але вони не є рішальні і на них нема потреби звертати завелику увагу. Нас різнять думки і пляни, але нас єднає ціль — визволення України. В Европі вже повстав фронт двох ворожих світів і українці занімають одну з чолових його ділянок. До боротьби українського народу долучуються інші, але те, що для інших є початком, для українців є тільки продовженням. Українська Повстанська Армія, що сьогодні є авангардом в боротьбі українського народу за визволення, завтра може стати передовою силою в боротьбі за визволення світу. Власне в обличчі цих великих завдань українці мусять насамперед самі зеднатись і спільно всі нести тягар бортьби. Теж серед українців в Европі під цим оглядом вже багато зроблено і багато досягнено і змагання в цьому напрямку продовжуються. Обєднання американських українців в цьому допоможе. Час наглить і зволікання може рівнятися смерті. Можливо, ми, в Европі, впадемо — говорив бесідник — але ми віримо, що з нами не впаде прапор боротьби за визволення України. Як згинемо ми в Европі, цей прапор переберете ви в Америці та занесете його і заткнете на Золотоверхому, що є символом нашої волі і нашої свободи.

Другий бесідник з Бразилії, Ілля Горачук, насамперед згадав, що як на Конгресі українців в Куритибі піднесено справу висилки делегатів на Конференцію до Ню Йорку, то зразу запропоновано 4 делегатів. Це найкраще свідчить, чим накипіла українська душа, що українці справді хочуть всіми силами збудувати Українську Державу і вони її збудують. Він пригадує, як під час Конференції в Ню Йорку приходили представники американських литовців і словаків та з якими надіями для своїх народів вони говорили про українську визвольну боротьбу, про Українську Повстанську Армію. Хай Господь вам допоможе до перемоги, що буде теж нашою перемогою, говорили вони. Мені стало легко на душі і моє серце сповнювалось радощами і гордістю за мій український нарід — говорив бесідник. Ми справді великі, як наш нарід потрапив створити свою УПА, але ми мусимо бути ще більші, щоб подоліти тим завданням, що їх наложила на нас історія та щоб виправдати ті надії, що їх покладають на нас всі народи. Наша єдність нам в цьому допоможе.

Привіт від українців Арґентини, Параґваю і Уруґваю зложили Іван Ґреґоращук і консуль Андрій Білопольський. Нас ділять тисячі миль простору — говорив голова Представництва українців згаданих південно-американських республик, Іван Ґреґоращук — але ми завжди з вами, з усім українським народом. Усіх нас єднає один біль по втраті України і одна мета здобути її знову. Підкреслюючи історичне значення Першої Панамерикаської Української Конференції, згадуючи про терпіння, жертви і героїчну боротьбу українського народу на Батьківщині та на еміграції в Европі і закликаючи до єдности в допомозі їм, бесідник закінчив свій виступ гаслом українських змагань: хай живе Самостійна Соборна Українська Держава.

Черговий бесідник з Арґентини, консуль Андрій Білопольський, підкреслив, що єдність серед українців — якої так прагнемо — існує. Нам тільки піти за голосом наших братів, тих, що боряться. Хай живе єдність в боротьбі за волю України — закінчив свій короткий привіт А. Білопольський.

Цикль докладів замкнув привітом та короткою промовою д-р В. Шандор, уроджeнець Карпатської України та учасник її недавного зриву за свободу, який тількищо приїхав до ЗДА. Панамериканська Українська Конференція допоможе створити один спільний український корабель, що вкінці щасливо причалить до берега вільної Соборної України.

Маніфестацію замкнув ще короткою промовою Д. Галичин і її, що почалася Американським Гимном, закінчено відспіванням „Ще не вмерла Україна". Приявних понад 1,200 осіб.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

О. Л., Шікаґо, Ілл. — Таких подяк не оголошуємо, хіба що хто хоче оголсити це як платне оголошення. З нової еміграції в Европі зачали надсилати нам тому рік такі подяки сотнями. Тисячі наших скитальців подіставали афідевіти та іншу допомогу з Америки, за яку вони глибоко вдячні та бажали б цю вдячність подавати до загального відома, та на такі індивідуальні подяки нема місця вже тому, що їх забагато.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 13. листопада 1947 року помер у 52. році життя
МИКОЛА ГАРАСИМИК,
член Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94 У. Н. Союзу в Гемтремк, Міш.

Покійний походив зі села Городниця, повіт Городенка, Зах. Україна. Полишив у глибокім смутку жену Анну, брата Олексу і сестру Магдалину Лазаренко.

Похорон відбувся 17. листопада з дому жалоби при участи родини, членів і приятелів до української катол. церкви Неп. Зач. Пр. Діви Марії при McDougall ул., а відтак на звинтар Мавнт Олівет. — В. Й. П.!

В. Крушельницький, секр.